

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 października 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że J. M. w okresie od 22 czerwca 2018 r. do 21 lipca 2018 r. nie podlega ubezpieczeniom społecznym : emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek „Zakład (...) K. M.. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że J. M. został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 22 czerwca 2018 r., a od dnia 22 lipca 2018 r. został wyrejestrowany z ubezpieczeń. Od dnia 25 lipca 2018 r. J. M. stał się niezdolny z powodu choroby. W ocenie organu rentowego, w przedmiotowej sprawie budzi wątpliwości fakt zatrudnienia J. M. na okres próbny jednego miesiąca i przyznanie mu z tego tytułu wynagrodzenia w wysokości 3 600,00 zł. W ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z uwagi na powyższe oraz krótkotrwałość zatrudnienia przed dniem powstania kolejnej długotrwałej niezdolności do pracy, wysokie wynagrodzenie, brak szczegółowej ewidencji czasu pracy oraz dowodów potwierdzających rzeczywiste wykonywania pracy w ramach stosunku pracy świadczy o tym, że J. M. w okresie od 22 czerwca 2018 r. do 21 lipca 2018 r. nie wykonywał pracy w ramach umowy o pracę na rzecz płatnika K. M., a został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych jedynie w celu uzyskania prawa do wypłaty świadczenia w postaci długotrwałego zasiłku chorobowego wypłacanego za okres po ustaniu zatrudnienia. Tym samym w ocenie organu rentowego umowa o pracę zawarta między płatnikiem, a J. M., jako zawarta dla pozorów, jest nieważna, co oznacza, że J. M. nie podlega ubezpieczeniom społecznym w okresie wskazanym w decyzji.

/decyzja k.50 - 53 akt ZUS/

W dniu 26 listopada 2018 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie J. M. od ww. decyzji wnosząc o jej zmianę poprzez stwierdzenie, że w okresie wskazanym w decyzji wykonywał pracę w ramach umowy o pracę i podlega z tego tytułu obowiązkowym ubezpieczeniom. W ocenie skarżącego, wykonywał on pracę w warunkach określonych w art. 22 k.p., a zatem nie sposób stwierdzić, że przedmiotowa umowa o pracę została zawarta dla pozorów.

/odwołanie k.3 - 5/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.7 - 9/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. M. urodził się (...), z zawodu jest murarzem i takie też prace wykonywał w swojej karierze zawodowej. W okresie od 12 września 2017 r. do 21 czerwca 2018 r. J. M. nie posiadał tytułu do ubezpieczeń. W okresie od 18 września 2017 r. do 18 marca 2018 r. wnioskodawca był niezdolny do pracy z powodu choroby i z tego tytułu otrzymywał zasiłek chorobowy z ZUS.

/okoliczności bezsporne/

Zainteresowany płatnik składek K. M. prowadzi pod własną firmą działalność gospodarczą polegającą na wykonywaniu prac budowlanych.

/okoliczność bezsporna/

Zainteresowany zatrudniał osoby na umowy o pracę.

/zestawienie k.48 v/

W związku z realizacją zlecenia - budowy domu w miejscowości K., a także okolicznością braków kadrowych, zainteresowany postanowił zatrudnić murarza. Wnioskodawca odpowiedział na ogłoszenie z (...) i po uzgodnieniu szczegółów, w tym stawki godzinowej, strony postanowiły zawrzeć umowę o pracę.

/zeznania zainteresowanego min.00:08:40 - 00:08:56 rozprawy z dnia 21 stycznia 2020 r. , płyta CD k.91 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:07 - 00:23:47 rozprawy z dnia 23 maja 2019 r. , płyta CD k.44 , zeznania wnioskodawcy min.00:07:34 - 00:08:40 rozprawy z dnia 21 stycznia 2020 r. , płyta CD k.91 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:23:47 - 00:37:15 rozprawy z dnia 23 maja 2019 r. , płyta CD k.44/

W dniu 22 czerwca 2018 r. strony podpisały umowę o pracę, mocą której J. M. został zatrudniony przez K. M. na stanowisku murarza - tynkarza, w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem 3 600,00 zł miesięcznie. Umowa została zawarta na okres próbny 1 miesiąca – do dnia 21 lipca 2018 r. W tym samym dniu wnioskodawca uzyskał zaświadczenie lekarskie o zdolności do pracy na powierzonym mu stanowisku, w tym pracy na wysokości powyżej 3 m. W dniach od 22 do 23 czerwca 2018 r. J. M. odbył szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. W dniu 25 czerwca 2018 r. płatnik składek zgłosił wnioskodawcę, od dnia 22 czerwca 2018 r. , do obowiązkowych ubezpieczeń.

/akta osobowe wnioskodawcy k.45/

Powierzone obowiązki wnioskodawca wykonywał wyłącznie na budowie realizowanej przez płatnika w miejscowości K., w stałych godzinach od 7 do 15, a jedynie wyjątkowo do 16, przez okres 1 miesiąca. Wnioskodawca do pracy dojeżdżał autobusem, a z pracy zabierał go płatnik. Wykonywane przez wnioskodawcę prace sprowadzały się do stawiania murów, przygotowywania szalunków, czy też zalewania stropów. Wnioskodawca pozostawał pod nadzorem i kierownictwem płatnika, który z uwagi na braki kadrowe również pracował na tej budowie.

/zeznania zainteresowanego min.00:08:40 - 00:08:56 rozprawy z dnia 21 stycznia 2020 r., płyta CD k.91 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:07 - 00:23:47 rozprawy z dnia 23 maja 2019 r. , płyta CD k.44 , zeznania wnioskodawcy min.00:07:34 - 00:08:40 rozprawy z dnia 21 stycznia 2020 r. , płyta CD k.91 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:23:47 - 00:37:15 rozprawy z dnia 23 maja 2019 r. , płyta CD k.44 , zeznania świadka S. P. min.00:02:37 - 00:10:25 rozprawy z dnia 10 listopada 2020 r. , płyta CD k.148/

Z uwagi na brak zadawalającej efektywności w pracy, płatnik postanowił nie przedłużać zawartej z wnioskodawcą umowy o pracę. W dniu 21 lipca 2018 r. płatnik składek wystawił wnioskodawcy świadectwo pracy, z którego wynika , że powierzone obowiązki murarza - tynkarza wnioskodawca wykonywał w okresie od 22 czerwca 2018 r. do 21 lipca 2018 r. Z dniem 22 lipca 2018 r. płatnik składek wyrejestrował wnioskodawcę z ubezpieczeń.

/zeznania zainteresowanego min.00:08:40 - 00:08:56 rozprawy z dnia 21 stycznia 2020 r., płyta CD k.91 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:07 - 00:23:47 rozprawy z dnia 23 maja 2019 r. , płyta CD k.44 , akta osobowe wnioskodawcy k.45/

W dniu 25 lipca 2018 r. wnioskodawca stał się niezdolny do pracy. Niezdolność do pracy trwała do 12 listopada 2018 r.

/zestawienie k.49 , dokumentacja medyczna wnioskodawcy k.115 - 125 odwrót/

Wnioskodawca przebywał na długotrwałym zwolnieniu lekarskim: od 18 IX 2017 roku do 18 III 2018 roku.

/zestawienie k.49/

Ubezpieczony cierpi na liczne zwyrodnienia kręgosłupa, którym towarzyszą dolegliwości bólowe.

/dokumentacja medyczna CT kręgosłupa k.76/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o dokumenty zawarte w aktach organu rentowego i załączone do akt sprawy oraz zeznania płatnika, zainteresowanego oraz świadka S. P.. Sąd pominął natomiast zeznania świadków:

H. K. oraz J. S. uznając je za zbędne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Świadkowie ci z całą pewnością nie pracowali bowiem z wnioskodawcą, a oprócz potwierdzenia faktu jego znajomości i posiadania szczątkowych informacji na temat wykonywanej przez niego pracy, w istocie nie posiadali jakiegokolwiek wiedzy na temat szczegółów wykonywania przez niego prac na rzecz płatnika, a tylko wówczas możliwym byłoby przyznanie bądź odmówienie przyznania wiarygodności tak złożonym zeznaniom. Oceniając natomiast zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd dał wiarę zeznaniom płatnika, zainteresowanego oraz świadka S. P., że zawarta pomiędzy płatnikiem, a zainteresowanym umowa o pracę faktycznie była realizowana. Co w szczególności istotne, świadek S. P. - inwestor realizowanej przez płatnika w miejscowości K. inwestycji, jednoznacznie potwierdził fakt wykonywania przez wnioskodawcę obowiązków pracowniczych. Nie ulega także wątpliwości, że świadek S. P., jako obcy dla stron, nie miał jakiegokolwiek interesu w złożeniu zeznań korzystnych dla którejkolwiek ze stron. W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził słuszności stanowiska organu rentowego, natomiast wykazał w sposób jednoznaczny, iż J. M. pracę w dniu 22 czerwca 2018 r. podjął i faktycznie ją wykonywał.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz.53) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U z 2019 r., poz. 1040), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste (nie może on wyrezytować się w pracy inną osobą) i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Dla stwierdzenia cechy stosunku pracy z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i określone miejsce wykonywania czynności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca czasu i sposobu wykonywania pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych.

Stosownie zaś do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 60 poz. 636 z późn. zm.), pracownikom, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Natomiast zgodnie z treścią art. 4 w ust 1 i 2 ustawy zasiłkowej, ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu jest uwarunkowane nie tyle samym faktem zawarcia umowy o pracę i opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy. Sam bowiem fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art. 22 kp formalne elementy umowy o pracę nie oznacza, że umowa taka jest ważna. Jeżeli bowiem strony umowy o pracę przy składaniu oświadczeń woli mają świadomość tego, że osoba określona w umowie o pracę jako pracownik pracy świadczyć nie będzie, a osoba wskazana jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, i do podjęcia i wykonywania pracy nie doszło a jedynym celem umowy było umożliwienie skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, to umowę taką uważa się za zawartą dla pozorów - art. 83 § 1 kc. Umowa taka nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2008 r. sygn. II UK 148/07, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r. sygn. II UK 321/04, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 11-12, poz. 190, str. 503; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2001 r. sygn. II UKN 244/00, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy

i Ubezpieczeń Społecznych rok 2002, Nr 20, poz. 496; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 r. sygn. II UK 204/09, LEX nr 590241/.

O tym zatem czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 6 lutego 2013 r. sygn. III AUa 804/12, LEX nr 1312046/.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego znajduje także potwierdzenie stanowisko, że korzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego na skutek podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu samo w sobie nie może być określone jako sprzeczne z prawem lub mające na celu obejście prawa. Skorzystanie z ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym jest bowiem legalnym celem zawierania umów o pracę /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2006 r. sygn. I UK 186/05, LEX nr 272575, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2006 r. sygn. III UK 150/05, LEX nr 272551/. Jednocześnie w uzasadnieniu do wyroku z dnia 18 października 2005 r., wydanym w sprawie sygn. II UK 43/05, Sąd Najwyższy stwierdził, że zawarcie umowy o pracę w ustalonych w tej sprawie okolicznościach (to jest: świadomość ciąży, poprzednie wykonywanie tych samych obowiązków bez wynagrodzenia i objęcie ubezpieczeniem z tytułu prowadzonej działalności, krótkotrwałość "zatrudnienia", jak również ustalenie stosunkowo wysokiego wynagrodzenia za pracę), można uznać za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Fakt, że cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, nie może jednak oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawieraniu umów o pracę na stosunkowo krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia z ubezpieczenia społecznego (np. urodzeniem dziecka) i ustaleniu wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania przez osobę ubezpieczoną naliczonych od takiej podstawy świadczeń z ubezpieczenia społecznego /opubl. OSNP 2006/15-16/251, OSP 2007/6/74/.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 21 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

Na podstawie art. 300 k.p. w sprawach nieunormowanych przepisami prawa pracy do stosunku pracy stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu cywilnego, jeżeli nie są one sprzeczne z zasadami prawa pracy.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, iż nie skutkuje w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego tylko taka umowa o pracę, która nie wiąże się z wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia. Chodzi tu zatem o "fikcyjne" zawarcie umowy, gdzie następuje zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego jako pracownika osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła (wyrok Sądu Najwyższego z 16 marca 1999 r. II UKN 512/98, opubl: OSNAPiUS rok 2000, Nr. 9, poz. 36; wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2001 r. II UKN 244/00, opubl: OSNAPiUS rok 2002, Nr. 20, poz. 496; wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r. II UKN 32/96, opubl: OSNAPiUS rok 1997, Nr. 15, poz. 275; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006,

Nr. 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, opubl: OSNAPiUS rok 2005, Nr. 15, poz. 235, str. 712).

Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 kc w związku z art. 300 kp).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane jako obejście prawa. W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (wyrok SN z dnia 2 lipca 2008 roku, sygn. akt II UK 334/07, opubl. L.).

Sąd Okręgowy w Łodzi podziela również pogląd Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 25 stycznia 2005 roku, II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym stwierdza się, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 kp).

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika jasno, że w niniejszej sprawie strony zawarły umowę o pracę, która stanowiła stosowną podstawę do zastosowania w/w regulacji i przyjęcia, iż wnioskodawca J. M. w okresie od 22 czerwca 2018 r. do 21 lipca 2018 r. podlega ubezpieczeniom społecznym, tj. ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu, jako pracownik u płatnika składek. Jednakże, ważność tej umowy została przez organ rentowy niesłusznie zakwestionowana. Niewątpliwie bowiem umowa o pracę z dnia 22 czerwca 2018 r. nie została zawarta dla pozoru, jest ważna i nie ma do niej zastosowania przepis art. 83 k.c.

Po pierwsze podkreślić należy, iż zawarcie przedmiotowej umowy o pracę nie miało na celu obejścia przepisów ustawy, gdyż osiągnięcie wskazanych przez organ rentowy celów jest zgodne z ustawą. Nawiązanie stosunku pracy powoduje konsekwencje prawne nie tylko w sferze prawa pracy, ale i w innych dziedzinach prawa. Jednym z takich skutków jest prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek ziszczenia się określonych w ustawie warunków. Skutek ten, po ich spełnieniu, powstaje z mocy prawa. Nie można zatem wiązać zawarcia umowy o pracę, choćby zmierzała wyłącznie do uzyskania świadczeń ubezpieczeniowych, z zamiarem obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; zdanie odrębne do wyroku Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r. II UK 278/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 116). Cel w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym i uzyskania z niego świadczeń nie jest bowiem sprzeczny z ustawą ani nie zmierza do jej obejścia, a przeciwnie - co zostało już wcześniej powiedziane - jest konsekwencją uzyskania statusu pracownika.

Tytułem do ubezpieczenia, z którym przepisy prawa ubezpieczeń społecznych łączą podleganie ubezpieczeniu i prawo do świadczeń, jest zatrudnienie jako wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy. Nie jest istotne przy tym, czy strony miały realny zamiar zobowiązania się – przez pracownika do wykonywania pracy, a pracodawcy do przyjmowania tego świadczenia i dawania wynagrodzenia, lecz to, czy zamiar taki został w rzeczywistości zrealizowany.

W świetle poczynionych w rozpoznawanej sprawie ustaleń faktycznych nie można mówić o pozorności oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę z J. M.. Celem działania stron było bowiem świadczenie pracy i uzyskiwanie wynagrodzenia, a także wiążące się z istnieniem stosunku pracy uzyskanie ochrony ubezpieczeniowej. Głównym celem zawarcia umowy o pracę jest nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści.

Podkreślić przy tym trzeba, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

W toku postępowania niewątpliwie dowiedziono, że wnioskodawca podjął pracę i faktycznie ją świadczył na rzecz K. M.. J. M. rozpoczął pracę w dniu 22 czerwca 2018 r. i przez okres jednego miesiąca tj. okres próbny na jaki umowa o pracę została zawarta, wykonywał powierzone mu obowiązki murarza - tynkarza, które sprowadzały się do stawiania murów, przygotowywania szalunków, czy też zalewania stropów na budowie realizowanej przez płatnika w miejscowości K.. Co również istotne, wnioskodawca wykonywał powierzone mu prace w ściśle określonych godzinach, pod kierownictwem i nadzorem płatnika. Niewątpliwym jest również, że J. M. posiadał nie tylko stosowne kwalifikacje, ale także doświadczenie zawodowe w tym zakresie. Nie mogą również budzić wątpliwości okoliczności zakończenia przez płatnika współpracy z wnioskodawcą, w związku z brakiem osiągnięcia oczekiwanej przez płatnika efektywności powierzonej mu pracy. Okoliczność zaś, że przed zawarciem spornej umowy o pracę wnioskodawca nie posiadał innego tytułu do ubezpieczeń, jak również powstanie u niego niezdolności do pracy po kilku dniach od zakończenia spornej umowy o pracę, pozostaje bez jakiegokolwiek znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, wobec faktycznego wykonywania przez wnioskodawcę powierzonych mu obowiązków pracowniczych.

Dodatkowo dodać należy, iż nawet jeśli celem wnioskodawcy było uzyskanie, w krótkim czasie, prawo do zasiłku chorobowego, z uwagi na rozliczne dolegliwości chorobowe, na co może wskazywać zarówno dokumentacja medyczna jak okres poprzedniego zwolnienia lekarskiego, to i tak nie można mówić zarówno o obejściu prawa jak i o czynności pozornej. Materiał dowodowy wskazuje bowiem na faktyczne świadczenie pracy przez ubezpieczonego.

Podkreślić należy, iż organ rentowy nie przedstawił żadnych dowodów świadczących o tym, że sporna umowa nie była faktycznie realizowana przez strony. Tymczasem w przypadku decyzji wyłączającej z ubezpieczeń społecznych to na organie rentowym ciąży ciężar dowodu w rozumieniu art. 6 kc.

Reasumując, w sprawie ustalono, że J. M. pracę w dniu 22 czerwca 2018 roku podjął i faktycznie powierzone mu obowiązki pracownicze wykonywał, zaś zainteresowany pracodawca świadczenie to przyjmował, płacąc umówione wynagrodzenie. W postępowaniu wykazano realną potrzebę zatrudnienia wnioskodawcy jako pracownika, jak również to, iż stan zdrowia w dacie podejmowania pracy umożliwia mu realizację obowiązków pracowniczych. Ustalono także, że pracodawca dopełnił formalności związanych ze zgłoszeniem wnioskodawcy do ubezpieczeń społecznych. Zgłoszenie dokonane zostało w obowiązującym terminie.

Powyższe okoliczności pozwalają na ustalenie, że strony umowy z dnia 22 czerwca 2018 r. łączył rzeczywisty stosunek pracy. W przypadku wnioskodawcy zostały spełnione wszystkie konstytutywne cechy stosunku pracy wymienione w art. 22 k.p. W tej sytuacji, kiedy umowa o pracę była rzeczywiście realizowana, nie można było przyjąć pozorności jej zawarcia. Wykonywanie praw i obowiązków pracowniczych na podstawie przedmiotowej umowy o pracę rodziło w konsekwencji dla odwołującego się tytuł do ubezpieczeń pracowniczych.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zaskarżoną decyzję zmienił i stwierdził, że J. M. podlegał w okresie od 22 czerwca 2018 r. do 21 lipca 2018 r. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zatrudnienia jako pracownik K. M. prowadzącego Zakład (...) w Z..

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS z aktami rentowymi.

15 XII 2020 roku.

S.B.